

En fængslende udsigt

Indsatte i Grønlands første lukkede fængsel får udsigt til dramatiske fjelde og til verdens næststørste fjordsystem.

TEKST OG FOTO: ANNE METTE EHLERS | temasektion@jp.dk

Her skal der være bål og grillplads. Ved siden af har arkitekten udnyttet et forsinkelsesbassin til en lille sø.«

Byggeleder Niels Vallentin peger på en store tegning på væggen af det over 8.000 kvadratmeter store fængsel – eller anstalt, som det kaldes i Grønland. Byggeriet er historisk, for det bliver Grønlands første lukkede anstalt.

Uden for det halvt snedækkede vindue tegner byggeriet sig i form af støbte fundamenter og dæk, de første rå, rejste vægge og udspærrede, grå flader i klippen parate til mere beton.

Vi er på Rambøll Grønlands byggekantor for enden af en nyanlagt vej ned til fjorden bag Nuuk lufthavn. På byggepladsen er 30 betonarbejdere og fem jordarbejdere i gang i de minus 11 martsgrader. To gravemaskiner rydder sne. En tredje flytter en sprængningsmåt. Dumperen flytter sneen op i et stort depot, en gul kran svinger, og en mand på jorden binder armeringsjern. Længst mod vejen borer boreriggen huller i fjeldet til dynamit.

De første vægge er rejst til cellerne mod nord. Eller værelserne, som de kalder det i Grønland. Alle værelser får udsigt til verdens næststørste fjordsystem, Godthåbsfjorden. Og mange af dem til Nuuks vartegn, det markante fjeld Sermitsiaq, som lige nu er sneklædt og lyser op mod fjordens blåsorte vand.

Frost og monstervindstød

»Vi begyndte i august sidste år. Her i vinter har der ofte været en strid nordenvind, som gør det til en kold og blæsende arbejdsplads. Vinden har blæst op til 68 sekundmeter. Så kan man overhovedet ikke arbejde udendørs. Vi følger altid vejrudsigten, men det kan storme pludseligt, og der er meget, som skal sikres,« forklarer Niels Vallentin.

Niels Vallentin koordinerer seks entrepriser fra jord og beton til vvs og sikring. Snerydning er der meget af, og de støber i frostvej, selv om der nogle gange først skal hakkes is.

»I forhold til sommeren er der store ekstraomkostninger, men set med vores øjne er det ikke ekstremt. Sådan er det i Grønland.«

Et humant byggeri

I Danmark siger Friis & Moltke Architects ledende arkitekt på projektet og kreativ chef Martin Wienberg, at:

»Præmissen for at tegne et fængsel har omdrejningspunkt i sikkerhed og hermed også fysiske markeringer som en mur. Vores tilgang har været at skabe et tilpasset og så humant byggeri som muligt for indsatte og ansatte uden at gå på kompromis med stedets sikrede forhold. Med stor respekt for den unikke beliggenhed har vi arbejdet med at skabe sammenhæng mellem bygninger og landskab. Udefra vil det optisk virke, som om muren forsvinder langs landskabets markeringer. Indefra aktiverer store lysindfald lys, natur og udsigt for de indsatte.«

Researchreisen forud for arkitektkonkurrencen var hans første besøg i Grønland.

»Jeg blev blæst bagover af den smukke og rå natur. Det er en forstærket udgave af al den natur, jeg har oplevet. Det kræver et stærkt byggeri. Som beklædning har vi primært valgt beton og cortenstål, der harmonerer godt med landskabets karakter.«

OM BYGGERIET

Byggeriet begyndte i august 2015 og skal afleveres til bygherren Kriminalforsorgen i Danmark den 30. november 2017. Byggefeltet er udpeget af Sermersooq Kommune i samarbejdet med Selvstyret.

Den lukkede anstalt får tre afdelinger. En lukket afdeling med plads til 40 dømte, en åben afdeling med plads til 24 uden for ringmuren. Der til kommer en udslyningsafdeling også uden for ringmuren.

Bygherre: Justitsministeriet, Direktoratet for Kriminalforsorgen

Totalrådgiver: Rambøll

Arkitekter: Friis & Moltke, Schmidt/Hammer/Lassen samt landskabsarkitekt Møller og Grønberg.

Ingeniør: Rambøll

Samarbejdspartnere: SH, Møller & Grønberg

Omfang: 8387 m²

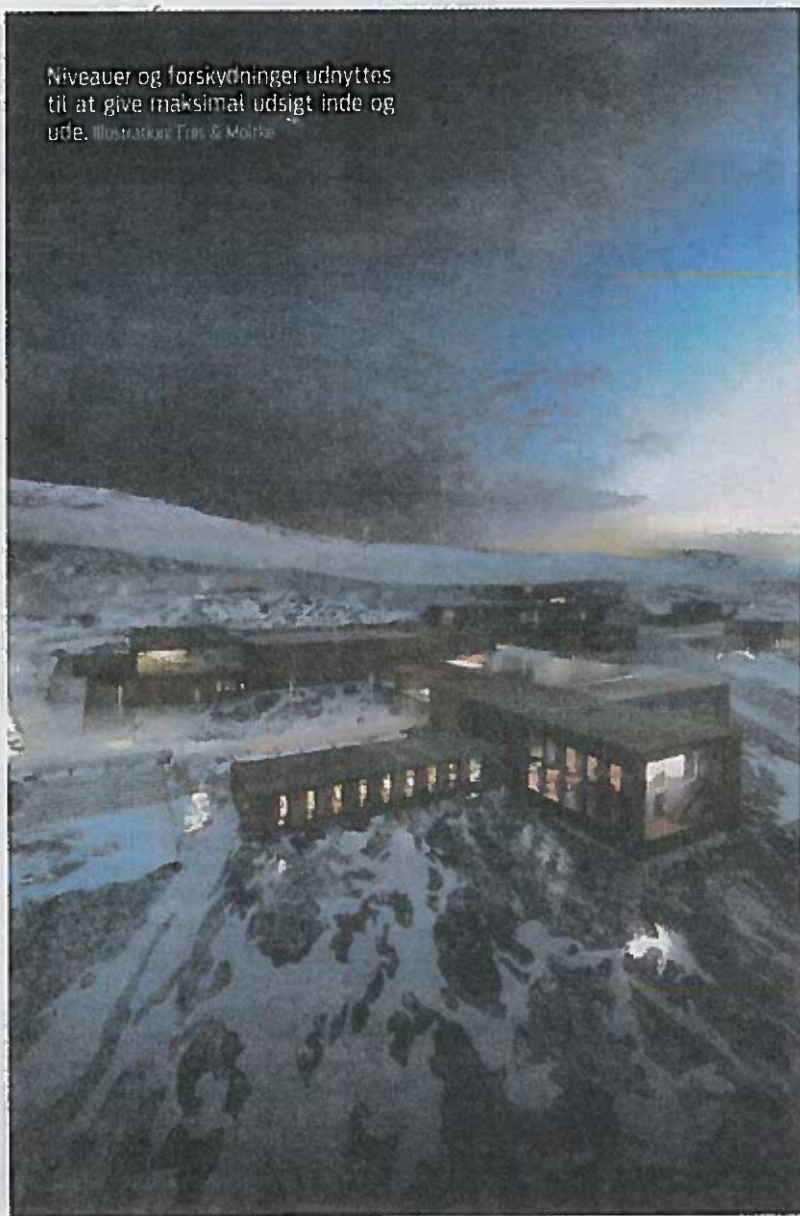
Det nye fængsel er ved at rejse sig. Om vinteren er der meget ekstraarbejde med snerydning og grusning. Is skal hakkes væk, før støbning og vand fra fjeldet fjernes, når det er tørt.

Foto: Anne Mette Ehlers

Byggeleder fra Rambøll Grønland Niels Vallentin flyttede til Nuuk i 1985 efter flere arbejdsophold på kysten. Han er vant til landets særlige byggeforhold. Det er første gang, han bygger et fængsel.

Foto: Anne Mette Ehlers

Niveauer og forskydninger udnyttes til at give maksimal udsigt inde og ude. Illustration: Tris & Moltke

Kriminalforsorgen: Et fælles ønske

Det har været et ønske fra dansk og grønlandsk side, at grønlandske indsatte fik mulighed for at afsone i eget land.

ANNE METTE EHLERS | temasektion@jpo.dk

Anstalterne i Grønland har ikke været bygget til, at man skulle sidde der i årevis. Derfor har forvaringsdømte grønlandere siden den første kriminallov i Vestgrønland i 1954 og i Nord- og Østgrønland i 1966 afsonet i Anstalten ved Herstedvester i København langt fra deres netværk og familie.

For fem år siden blev der sat 350 millioner af på finansloven til at bygge Grønlands første lukkede anstalt. Det var en politisk beslutning i forbindelse med en ny retsplejelov og kriminallov i Grønland, og nu realiseres byggeriet.

Kriminalforsorgens chef for konceranlæg Erik Bang siger:

»Det har været et fælles ønske fra den danske stat og Selvstyret, at Grønlands indsatte fik mulighed for at afsone i eget land og kultur og tættere på deres sociale netværk. Det er også vigtigt i forhold til at blive udsluset til samfundet. Vi har lagt vægt på tilknytningen til naturen. Det er ikke altid, man har den mulighed, når man bygger nyt.«

Han fortsætter:

»Det er fantastisk at bygge en anstalt, som vil få positiv betydning for de mennesker, som skal være i det. Det bliver måske det smukkeste beliggende fængsel i verden. Først og fremmest opfylder fængslet funktionskrav til et moderne byggeri og til sikkerheden. Folk, der sidder i mange år, kan være farlige eller udsat for trusler udefra. Forud for byggeriet har vi interviewet grønlandere og holdt workshops om, hvad der var vigtigst for dem. Det har vi forsøgt at integrere for eksempel i forhold til mulighederne for beskæftigelse, boldbanen og kirkerummet.«

Det er fortsat et rigsansliggende at drive den grønlandske kriminalforsorg, og selvstyret overtager ikke anbringelsesopgaven fra Kriminalforsorgen i Danmark.

»Men nu er forholdene opdateret, hvis det skulle blive aktuelt at hjemtage retsvæsnen,« slutter Erik Bang.

I øjeblikket sidder knapt 30 grønlandere på ubestemt tid i Herstedvester. Der er ikke taget stilling til en eventuel overflytning endnu.

Fokus på din virksomhed

I BankNordik har vi solid erfaring som finansiel samarbejdspartner for erhvervslivet i Nordatlanten. Vi ser det som vores væsentligste opgave at sikre, at din virksomhed har de bedste betingelser for udvikling og vækst.

Vores kompetente rådgivere har erfaring med en lang række brancher og virksomheder af forskellig størrelse og kompleksitet.

Vi giver din virksomhed den opmærksomhed, den fortjener, og vi bruger vores ressourcer der, hvor de skaber mest værdi for dig.

BANKNORDIK

www.banknordik.gl

BANKNORDIK

BANKNORDIK

